

ARBEIDERPARTIETS LØFTEPOLITIKK VIL ØDELEGGE VEKST OG
VELFERD.

Utdrag av Statsministerens foredrag i Stavanger
26. august 1985

Enkelte medier har nærmest beklaget at det har vært for lite sterke angrep mot Arbeiderpartiets økonomiske politikk i denne valgkampen. Det kan i tilfelle bare skyldes at vi har avstått fra slike kraft-uttrykk, og slik nedvurdering av motstandernes motiver og følelser, som vi gjerne lar Arbeiderpartiet være alene om. Men hvis det virkelig skulle være slik at vi ikke har fått frem godt nok alvorret i det skadeverk Arbeiderpartiet hemningsløse overbud vil gjøre mot norsk økonomi, og hvor farlig de vil undergrave vår trygghet og velstand, da må vi oppfylle den plikt enhver regjering har til å si klart fra.

Jeg har stor respekt for den drøm Gro Harlem Brundtland omtalte på Youngstorget i Oslo og i Fjernsynet for noen dager siden. Den er felles for alle i Norge. Men hennes politikk bygger nok mer på en annen drøm, nemlig den at man kan snakke seg bort fra den økonomiske

virkelighet, at man kan oppheve de økonomiske lover ved løfter og garantier, at man kan føre inflasjonspolitik uten at det blir inflasjon. Det er ikke visjon, men uansvarlighet; høyt spill med folkets velferd. Hun glemmer at inflasjon og dyrtid betyr dyptgående og langvarige sosiale skadevirkninger, med størst skade for de svakeste. Dette blir resultatet når Arbeiderpartiet vil bruke enormt meget mer skattepenger - mangfoldige milliarder - på praktisk talt alle områder - bortsett fra forsvaret.

Hører man overhodet ikke alle de advarende røster som sier at vi kanskje bevilger og låner ut for meget allerede? Vi satser likevel sterkt og sterkere, for å løse flere oppgaver bedre. Men la det ikke være noen som helst tvil om følgende: Arbeiderpartiet har fått en kraftig advarsel, ikke bare fra politiske motstandere, men også fra fremragende uavhengige fagfolk, om at ytterligere mangfoldige milliarder i offentlige utgifter, på toppen av det som allerede er foreslått av Regjeringen, vil føre til en ny runde kraftigere prisstigning og kostnadsstigning. Og det vil igjen føre til at flere norske produkter blir for dyre, at tusenvis av norske arbeidsplasser vil bukke under i konkurransen med utlandet, og at industriproduksjonen vil synke igjen, slik den gjorde da Arbeiderpartiet styrte sist. Vi vil så visst ikke underkjenne de gode ønsker, og den vilje til makt, som ligger bak Arbeiderpartiets strøm av løfter og overbud. Men det er vår plikt å si fra om hvor nedstemmende resultater, og hvilke sosiale problemer,

en slik mangel på ansvar alltid har ført til når den er blitt prøvet i praksis, både i Norge og andre land.

Foran valget i 1977 lanserte Arbeiderpartiet også store løfter. De fleste av løftene ble brutt, ganske ettertrykkelig!

Foran valget i 1981 la Arbeiderpartiet frem et langtidsprogram som virket som en eneste lang advarsel mot nettopp en slik løftepolitikk som partiet har gitt seg ut på igjen denne gangen. Men etter bare fire år borgerlig styre mener Arbeiderpartiet at Norge har fått så meget bedre råd, slik at Arbeiderpartiet nå kan love alt det som det ikke turde love etter at det selv hadde styrt i åtte år! Vi kan bare bekrefte at økonomien er blitt bedre enn den var da vi overtok. Men det er umulig å dekke slike svære utgifter som Arbeiderpartiet lover nå, i skarp motsetning til den moderasjon som Gro Harlem Brundtland varslet da hun var ansvarlig statsminister.

Dersom Arbeiderpartiet skulle vinne valget, nytter det ikke å komme etterpå å si at problemene likevel var større enn de hadde regnet med. Vi - og mange med oss - understreker om og om igjen at oljeprisene og dollar-kursene kan falle kraftig, slik at inntektene blir langt mindre enn ventet. Ja, oljeprisene har allerede falt kraftig målt i norske kroner. Vi understreker at virkningene av så meget større bevilgninger som Arbeiderpartiet lover blir prisstigning og dyrtid, ikke reell vekst. Hvis Arbeiderpartiet ikke vil høre på dette, tar det på seg et tungt ansvar for den sum av

dyrtid og løftebrudd som et evt. regjeringsskifte vil føre til.

Det er meget synd at misforstått snakk om valuta-reserver og oljemilliarder på havbunnen kan føre til slik uansvarlighet som vi ser i denne valgkampen. Det er dobbelt synd fordi andre har gjort før akkurat de feilene som Arbeiderpartiet vil gjøre nå: Hvorfor ikke lære av erfaringene?

Det første landet i Europa som fikk store inntekter fra petroleumsvirksomhet var Nederland. De falt for fristelsen til å bruke for meget for raskt av sin nyvundne rikdom slik Arbeiderpartiet vil gjøre her. De falt også for trangten til å gå for raskt frem med store reformer for å fremme økt offentlig velferd og andre høyt prioriterte formål. Det er jo penger nok, tenkte de. Resultatet ble dyrtid, sviktende konkurransevne, og som følge av det, Vest-Europas høyeste arbeidsløshet, langt høyere enn endog Storbritannias! Og så viser det seg, og det forsterker Alvoret, at når et land først er kjørt inn i slike problemer er det uhyre vanskelig og smertefullt å komme ut av stagnasjonen og arbeidsløsheten etterpå. Hvorfor skal vi gjenta andres feil?

Arbeiderpartiet kunne jo også undersøke hvorledes det gikk etter at sosialistene lovet store reformer og et enormt antall nye arbeidsplasser i Frankrike. Programmet var forbløffende likt Det norske Arbeiderpartis av 1985. Resultatet ble: dyrtid og stigende arbeidsløshet!

Hvorfor skal vi gjenta andres feil? Fordi vi har olje? Det blir ikke mindre dyrtid, stagnasjon og arbeidsløshet av overdrevne bevilgninger, selv om man har olje. Oljeinntektene må satses med varsomhet og langsiktighet, hvis de skal bli til trygghet og varig glede i stedet for brukket ryggrad i landets økonomi.

Arbeiderpartiet mener selv at dets forslag vil øke utgiftene på statsbudsjettet slik at de i 1989 blir 11.5 milliarder kroner høyere enn etter Regjeringens opplegg. Hvor mye penger er dette? Det er mer enn staten får inn i inntektsskatt fra personer og bedrifter tilsammen! Dette gir en anelse om den brutale skattepolitikk som det kan bli nødvendig å føre, dersom man vil prøve å gjennomføre alle løfter og garantier fra Arbeiderpartiet.

For ordens skyld må jeg også nevne at vi mener at alle de forslagene som Arbeiderpartiet legger frem vil øke utgiftene med langt mer enn 11.5 milliarder om året. Og vi ser med undring at partiet ikke tar med i dette regnestykket den veldige økningen i statens utlån til gode formål som partiet lover, og som det også måtte skaffes penger til. Men selv om Arbeiderpartiets tall hadde vært riktige, ville de representere en voldsom økning i den samlede efterspørsel i samfunnet, med slike skadevirkninger for økonomi og velferd som bl.a. den høyt respekterte sentralbanksjef Skånland har sagt vil bli følgen av en mer ekspansiv politikk.

Det er dessverre ingen grunn til å tro at

Arbeiderpartiet under sin nåværende ledelse vil snu i tide, dersom de skulle vinne valget. Arbeiderpartiets løfter vil ikke kunne bli oppfylt, men forsøkene på å gjøre det, vil skape en ny inflasjonsbølge med dyrere varer, usikre arbeidsplasser, fler konkurser og et fattigere Norge enn vi ellers kan få. Arbeiderpartiets politikk vil bety en farligere prisstigning enn den forrige inflasjonsbølgen som Arbeiderpartiet skapte, med opptil 15 % prisstigning i en tolv måneders periode. Men hvor ville vi ha stått idag hvis prisstigningen fra Arbeiderpartiet's siste år skulle ha fått fortsette? Hvor meget dyrere ville ikke alt ha vært da? Hvor ville arbeidslivet ha stått, hvis vi ikke hadde fått ned kostnadsstigningen? Da ville det ha vært håpløst for de fleste bedrifter å hevde seg i konkurransen med utlandet.

Vår kamp mot inflasjonen har lagt det grunnlag for ny vekst for Norge, som vi ser resultatene av i dag. Vi vil fortsette arbeidet for reell vekst, for å skape et bedre grunnlag for større innsats, med særlig vekt på barnefamiliene, de syke og de eldre.

Regjeringen må sørge for at den økonomiske politikk bidrar til å begrense kostnadsstigningen av hensyn til konkurransevne. Men det kreves meget mer: I Langtidsprogrammet er det også lagt opp til en omfattende strategi for å øke kompetansen og styrke produksjonsevnen. Vi satser offensivt for å stimulere privat initiativ og de skapende krefter.

Skattereformer skal stimulere til sparing og innsats, og

gjøre det så lett som mulig for bedriftene å styrke sin lønnsomhet og egen-kapital. De positive resultater vi ser nå er i høy grad virkningen av en mer vekstfremmende skattepolitikk som vil bli ført videre hvis vi vinner valget.

For å fremme effektivitet , vil det fortsatt bli ført en aktiv politikk for reell konkurranse, og mindre reguleringer og restriksjoner.

Forskningsinnsatsen vil bli ytterligere forsterket og effektivisert. Det vil også bli satset på å styrke samarbeide mellom forskningsmiljøene på universiteter og høyskoler og næringslivets forskningsmiljøer.

Det vil bli opprettet minst 5.000 nye studieplasser frem til 1990, i tillegg til et betydelig antall studieplasser i utlandet.

Det vil bli investert mer enn noensinne innenfor telekommunikasjonssektoren før 1990, i tillegg til at det må stimuleres til et betydelig tele-engasjement fra næringslivets side.

Det blir gjort lettere å starte nye bedrifter, og gi dem større motstandskraft de første vanskelige årene.

Det vil bli ført en aktiv politikk for å gjøre det lettere å etablere norsk virksomhet i utlandet, som tillegg og støtte til den virksomheten som drives

her hjemme.

I skarp kontrast til Regjeringens politikk, har Arbeiderpartiet lagt seg på en næringspolitisk linje som vil undergrave den nye dynamikk og optimisme som vi nå ser i næringslivet:

Arbeiderpartiet sier gjerne nei til friere konkurranse og større handlefrihet i næringslivet, nei til privat konkurranse med offentlige monopoler og etater, nei til forutsetningene for et aktivt aksjemarked som fører kapital til arbeidsplassene, nei til bedre vilkår for frivillig sparing, nei til dynamiske skattelettelser, nei til nye stimulanser for nyetableringer, og til slutt også nei til en del av den kraftutbyggingen som vil trenge for å gjennomføre deres egne mål.

I tillegg vil Arbeiderpartiet rette et nytt angrep mot en av de sentrale vekstforutsetninger i moderne økonomi, nemlig et uavhengig og konkurransedyktig bankvesen.

Efter at vi ga aksjonærene tilbake flertallet i bankenes styrende organer, har samarbeidet mellom bankenes eiere og ansatte gitt oss et langt mer dynamisk og vekstfremmende bankvesen. Bankene har skaffet seg større evne til å støtte både bedrifter og andre med kapital, service og kvalifisert rådgivning. Dette angår alle arbeidsplasser i næringslivet.

Arbeiderpartiets gammeldagse krav om å ta styringen fra eierne, vil bety et viktig skritt i retning av sosialisering

av bankene, og bli et ytterligere bidrag til å undergrave vekstkraften i et moderne samfunn.

Det er og blir et av valgkampens største paradokser at partiet med slagordet "Ny vekst for Norge", i praksis inntar standpunkter som vil kvele den nye vekst vi nå ser i næringslivet. I praksis er det jo oss som står for ny vekst for Norge. Oppgangen må fortsette. La ikke Arbeiderpartiet ødelegge den!.